

SYV MÅNEDER PÅ LANDEVEJEN: VALGOBSERVATION I MYANMAR

En udsendelse som valgobservatør i syv måneder i Myanmar gav FSB'er Kirsten Mogensen en god indsigt i landets første demokratiske valg, som var mere regulært og roligt end frygtet. Men der var også store udfordringer som f.eks. at registrere 34 mio. vælgere, der tilhører mindst 135 etniske grupper.

AF KIRSTEN MOGENSEN, MEDLEM AF FSB

Myanmars "Lady", nobelprismodtageren Aung San Suu Kyi, og hendes Nation League for Democracy opnåede absolut majoritet i parlamentet, Assembly of the Union, ved valget den 8. november 2015.

Der er velkendte grunde til, at Myanmar ikke helt lever op til betegnelsen demokratisk endnu, f.eks. at Aung San Suu Kyi ikke kan blive præsident, fordi hendes sønner er britiske statsborgere, at militæret på forhånd er tildelt pladser i parlamentet, og at mange indbyggere var afskåret fra at stemme, fordi de ikke opfyldte reglerne for statsborgerskab.

Men det stort set fredelige valg udløste optimisme både blandt mange af de mere end 55 mio. indbyggere i det tidligere militærdiktatur og i det internationale samfund.

Udsendt i syv måneder

Den danske ambassade i den tidligere hovedstad, Yangon (før Rangoon), bidrog bl.a. til observation af valget ved – gennem FSB – at udsende mig til Carter Center's valgobservation i godt syv måneder. Det blev en fantastisk oplevelse, for i disse syv måneder – fra april til december – havde jeg ikke nogen fast bopæl, men rejste konstant i den nordlige halvdel af landet, der omfatter stater og regioner som bl.a. Chin, Kachin, Mandalay og Yangon. Med få undtagelser kørte vi rundt, og vi fik derfor lejlighed til at se landet og tale med befolkningen i områder, hvor turister yderst sjældent kommer.

Mit team bestod af en chauffør, en tolk og en anden international observatør. Carter Centers egne langtidsobservatører var

LANDEFAKTA: MYANMAR (TIDLIGERE BURMA)

- **Hovedstad:** Nay Pyi Taw, indtil 2006 Yangon
- **Areal:** 676.563 km² (Danmark er 43.000 km²). Har grænser til Bangladesh, Indien, Kina, Laos og Thailand med kystlinje mod Den Bengalske Bugt og Andamanhavet
- **Indbyggertal:** Ca. 51,5 mio.
- **Befolkningssammensætning:** 68 % burmesere, 9 % shan, 7 % Karen, 16 % andre (skøn)
- **Sprog:** Burmesisk (officielt sprog) samt en række etniske sprog
- **Religion:** Buddhisme 89 %, kristne 4 %, muslimer 4 %, andre 3% (skøn)
- **Statsoverhoved og regeringsleder:** Præsident U Htin Kyaw, National League for Democracy (NLD)
- **Udenrigsminister:** Daw Aung Sang Suu Kyi
- **Økonomi:** Myanmar er et af de fattigste lande i Sydøstasien, hvor en ud af tre lever under fattigdomsgrænsen

Kilde: Udenrigsministeriet

På vej hjem fra et valgmode med det regerende parti, USDP, fik Kirsten Mogensen og hendes tolk et lift med partimedlemmer, fordi teamets egen bil var kørt fast i sandet i Magway. Foto: Kirsten Mogensen

unge mennesker i slutningen af 20'erne eller begyndelsen af 30'erne, så der var en ung og entusiastisk energi omkring hele missionen.

Valgobservationen var inddelt i faser. I begyndelsen observerede vi registreringen af vælgere, derefter havde vi fokus på partiernes valg af kandidater, så fulgte selve valgkampen, valget og til sidst behandling af klager.

Jeg vil kort fortælle om udfordringerne i de enkelte faser.

Sprog og teknologi som udfordring

Myanmar har nu ca. 34 mio. registrerede vælgere, og udfærdigelsen af valglisterne var en stor udfordring for administrationen. Når man besøgte valgkommissionerne uden for hovedstaden, blev det tydeligt hvorfor: Der er 135 registrerede etniske grupper og endnu flere undergrupper. En del af dem taler et sprog, som er så forskelligt fra landets officielle sprog, at de ikke kan forstå hinanden. Der er også flere, meget forskellige alfabeter, men valglisterne var på burmesisk, så mange navne skulle oversættes.

Valglister blev offentliggjort ved at blive hængt op på store tavler, hvor folk kunne kontrollere, at de var optaget som stemmeberettigede, men de skulle altså kunne genkende deres navne, når de var skrevet med burmesiske skrifttegn! Dertil kom, at mange mennesker slet ikke var registreret noget sted, for under militærdiktaturet kunne det være praktisk at holde sig uden for myndighedernes opmærksomhed, med mindre man absolut havde brug for registrering. På grund af den dybtliggende mistro lod nogle sig først registrere i sidste øjeblik. Og endelig var der så hele kategorien af administrative vanskeligheder i områder, hvor der kun var én computer, som skulle cirkulere mellem flere byer, mangel på it-kyndigt kontorpersonele og dårligt eller intet internet.

I Sagaing bad valgkommissionen mig om gode råd til, hvordan de kunne gøre det bedre, og jeg måtte svare dem, at jeg ikke ville kunne gøre det bedre under de givne forhold. Nogle af de udenlandske valganalytikere, som sad i Yangon og ikke selv havde besøgt de fattigste stater, kunne – på trods af god vilje – have svært ved at forstå lokaladministrationernes udfordringer. Når vi mødte dem på

briefinger, oplevede jeg, at der var megen mistro omkring udfærdigelsen af valglisterne. Forskellige valgobservatør-grupper kom da også i månederne forud for valget med kritiske udtalelser, hvilket vanskeliggjorde vores diplomatiske forsøg på at opbygge tillidsfulde relationer i randstaterne.

Problemet er kendt fra andre valgobservationer, men på grund af missionens længde blev det i særlig grad tydeligt, at vi fra Carter Center spillede en betydelig diplomatisk rolle. Set i bakspejlet var arbejdet med at skabe forståelse mellem på den ene side de lokale aktører i valget og på den anden side det internationale samfunds repræsentanter i Yangon også et vigtigt bidrag til valget fra vores side.

Udseende som vigtig parameter

Partierne var stort set enige om kriterierne for en god kandidat: Vedkommende skulle se godt ud, have et minimum af uddannelse og betale sin egen valgkampagne. Logikken var klar nok. Hvis kandidaten ikke så godt ud på en plakat, ville ingen stemme på ham eller hende. Uden uddannelse ville kandidaten ikke kunne læse forslag til love. Og bortset fra det regerende USDP (Union Solidarity and

BLÅ BOG: KIRSTEN MOGENSEN

62 år, lektor ved Roskilde Universitet siden 1999. Forsker primært i public diplomacy, corporate communication og international tillid.

Tidligere udsendelser og job: Bl.a. valgobservation i Mongoliet, Kirgistan, Sierra Leone, USA og Moldova. U-landsfrivillig i Zambia (1983-85) og pressechef for Aceh Monitoring Mission i Indonesien (2005-06). Er uddannet journalist i 1976 og har arbejdet mange år i nyhedsbranchen. Cand. mag. i dansk og psykologi samt HD i offentlig virksomhedsledelse. Gæsteforsker ved Louisiana State University (2001-02) og Stanford University (2010).

Valgteamet fotograferet i Chin State.
Fra venstre: Kirsten Mogensen, tolken
Hein Naing Soe og observatør Ben Dunant.
Foto: Kirsten Mogensen

Development Party) havde partierne ingen penge til valgkamp. Mange steder var det svært at finde egnede kandidater – især kvindelige kandidater. Men det skyldtes snarere stereotype kønsroller end udseende. Kvindelige politikere, herunder også Aung San Suu Kyi og kvinder med militær rang fra oprørsgrupper, blev normalt fremstillet som smukke og yndige på de plakater, som hang på væggene i partiernes kontorer landet over. De blev sjældent vist i deres roller som aktive ledere.

Fredeligt valg

Valgkampen startede først ca. en måned før valget, og det gik stille for sig i begyndelsen. Belært af historien syntes politikerne at tøve med at udfordre de eksisterende magthavere. Først i dagene op til valget var der store masseforsamlinger som i Thingangyun Township i Yangon, hvor mindst 100.000 rødklædte fans hyldede Aung San Suu Kyi.

Generelt var kampagnemøder meget velorganiserede, politi og militær holdt sig diskret i baggrunden, og vi oplevede

ikke voldelige episoder. Selve valghandlingen foregik også fredeligt de fleste steder, og der var mange roser fra både nationale og internationale observatører. Stemmeprocenten var ca. 70.

Da det blev klart, at oppositionen havde vundet, holdt mange vejret. Jeg var i Kachin State i den nordlige del af landet og bemærkede, at folk ikke strømmede ud på gaderne i jubel, men dog havde smil i deres øjne. Der var ekstra bevogtning af militærområdet. Og på vej i flyet til Yangon bemærkede jeg, at mange kvinder var usædvanligt guldbehængte, hvilket måske var udtryk for, at nogle havde travlt med at få skatte i sikkerhed. Men få dage senere var jeg igen i Kachin, og nu var bevogtningen påfaldende afslappet både i lufthavnen og ved indgangen til offentlige bygninger.

Det er skik og brug i Kachin med regelmæssige mellemrum at holde en fest, hvor folk klæder sig i deres smukke dragter og opfører traditionelle danse. De fester har egentlig ikke noget med valg at gøre, men en sådan fest ville blive afholdt

inden for nogle uger. Og den måde, politikerne omtalte den festlige begivenhed på, indikerede, at glæden over det fredelige valg og magtskifte ville komme til udtryk i en indirekte form ved denne fest, da alle kunne deltage og her give udtryk for glæde uden at skabe fornyet konflikt mellem valgets tabere og vindere. Jeg opfatter det som et eksempel på et folks visdom, fordi det viser en evne til at skabe sammenhold i stedet for konflikt. Uden en sådan evne kunne det næppe have overlevet som fællesskab i århundreder.

Ung og optimistisk befolkning

Myanmar har mange udfordringer, både religiøse og etniske samt en lang historie med væbnede konflikter, manglende presse- og foreningsfrihed, slavearbejde, terror og andre former for menneskekrænkelser. Men det er også et meget smukt land med en ung befolkning, der tilsyneladende er indstillet på at arbejde for at skabe et moderne samfund, uafhængigt af dets store, magtfulde naboer – Kina og Indien. ■

MISSIONSBESØG STYRKER UDSENDELSE OG KONKURRENCEFORDELE

Ved at besøge de krisestyringsmissioner, som FSB udsender eksperter til, får NIRAS' FSB team en større viden om kompetencebehov og de udsendtes arbejdsforhold. Det forbedrer muligheden for at rekruttere de rette FSB-profiler og styrke deres konkurrenceevne blandt de øvrige europæiske ansøgere, siger Anna Cecilie Varnild, leder af FSB team.

AF KATHRINE SCHMEICHEL

Efter at FSB team og Anders Skovsø Clausen fra Udenrigsministeriet havde besøgt de to civile EU-missioner, EUCAP Sahel Mali og EUCAP Sahel Niger, i januar og marts i år, fik FSB efterfølgende valgt tre FSB'ere til de to missioner.

Ifølge teamleder Anna Cecilie Varnild, FSB team, var det lidt af en bedrift, at hele tre danskere blev udvalgt til de to missioner.

”Konkurrencen er stor blandt de europæiske ansøgere, og det er ofte særligt svært at få valgt kandidater til de fransktalende missioner, fordi der kun er få, som besidder de rette kompetencer kombineret med tilstrækkelige kundskaber i fransk.”

Hun mener, at de to forudgående missionsbesøg har en del af æren for, at de tre FSB'ere blev valgt.

”Da vi besøgte hovedkvarteret i Niamey i Niger, oplevede vi bl.a., at der var akut behov for en finansiel rådgiver, fordi økonomiafdelingen på det tidspunkt var personalemæssigt lagt ned. Det gjorde, at vi var i stand til at forberede os og hurtigt udvælge og indstille den helt rette FSB-kandidat, da EU kort efter slog ledige stillinger op i det førstkommande CfC-opslag (Call for Contribution). Heriblandt et job som financial accountant officer ved EUCAP Sahel Niger. Vores kandidat endte med at få jobbet, da vi havde formået at matche og coache den korrekte profil, bl.a. med det kendskab til missionen og stillingen, vi havde fået qua vores besøg,” siger Anna Cecilie Varnild og tilføjer:

”Som eksemplet viser, gør missionsbesøg os generelt bedre til at vurdere og coache egnede kandidater og finde gode match, fordi vi forstår missionens arbejdsområder og behov i flere detaljer og derfor i højere grad kan fremhæve de kompetencer hos vores kandidater, der efterspørges i jobopslagene.”

Besøg er også personalepleje

I Niger besøgte FSB team bl.a. EUCAP Sahel Niger-missionens hovedkvarter, EU-delegationen og gendarmeriet. I Mali besøgte teamet ud over selve EUCAP-missionen også den danske ambassade og FN-missionen MINUSMA. Begge steder mødtes FSB team med de udsendte FSB'ere.

Den udsendte FSB'er, Angeliqumugwaneza, og Rune Lamberth (og Anna Cecilie Varnild, der tager billedet) fra FSB team er på besøg hos gendarmeriet – en af samarbejdspartnerne i EUCAP Sahel Niger. Foto: Anna Cecilie Varnild

”Når vi rejser til missionerne, er det både for at lære så meget som muligt om dem – bl.a. ved at mødes med missionschefen, de forskellige afdelinger i missionen og evt. lokale partnere – og for at få et indblik i FSB-udsendtes arbejdsområder, levetilstand og generelle velvære. Vores besøg inkluderer også møder med den danske ambassade i landet og andre samarbejdspartnerne og sender desuden et vigtigt signal om, at Danmark interesserer sig for de missioner, vi deltager i.”

Mange ansøgere til stillingerne

Normalt får FSB ikke oplyst, hvor mange ansøgere der er til de stillinger, hver CSDP-mission (Common Security and Defence Policy) slår op tre-seks gange om året. CPCC-kontoret (EU's Civilian Planning and Conduct Capability) har dog oplyst, at der ved det første CfC til EUAM Ukraine i 2014 blev modtaget 1.500 ansøgninger til ca. 30 jobs. FSB indstillede seks kandidater til dette CfC og fik valgt én.

ANDRE FSB TEAM-BESØG

FSB team har tidligere besøgt:

- 2015: EUPOL COPPS, TIPH og EUBAM Rafah (Palæstina)
- 2015: EUCAP Nestor (besøg i Djibouti og Seychellerne)
- 2014: TIPH (Palæstina)
- 2013: TIPH (Palæstina)
- 2012: EUMM (Georgien)

Desuden har teamet jævnligt besøgt CPCC i Bruxelles.

”Antallet af ansøgninger til EUAM Ukraine var meget større end til f.eks. missionerne i Niger og Mali, formodentlig fordi Ukraine ligger tættere på Europa, og missionen er engelsktalende. I de to andre missioner i Sahel skal man kunne tale flydende fransk, hvilket naturligt mindsker antallet af ansøgninger.”

To-fire ansøgninger i snit

FSB indstiller i gennemsnit to-fire ansøgninger per CfC-opslag til EU.

”Når vi modtager et CfC, vurderer vi i samarbejde med Udenrigsministeriet, om vi skal byde ind på CfC’et ud fra en overvejelse af missionens strategiske betydning for Danmark samt det budget, vi har til rådighed. Herefter analyserer vi, hvilke stillinger der kunne være interessante, og hvor vi muligvis kunne stille med en konkurrencedygtig kandidat,” siger Anna Cecilie Varnild og fortsætter:

”I snit sender vi to til fire danske ansøgninger afsted for hver af de CfC’er, vi vælger at gå efter. Men som regel ikke to kandidater til den samme stilling, da vi dermed ville lade det være op til EU at bestemme, hvem af vores kandidater der bedst passer til en stilling. Det er netop det forarbejde, FSB team foretager for at matche den helt rigtige til stillingen og dermed øge vedkommendes konkurrenceevne.”

Ny procedure for udvælgelse

Ifølge teamlederen har FSB team ændret procedure for, hvordan teamet i dag udvælger kandidater.

”For et par år siden brugte vi uforholdsmæssigt meget tid på måltrettet at udvælge kandidater fra vores database og endte nogle gange med at kontakte kandidater, der slet ikke var interesserede i stillingen. I dag sender vi stillingsopslag fra CSDP-missionerne ud til alle FSB’ere i vores database, hvilket både er mere transparent og fair, da det giver alle lige mulighed for at søge og os i teamet mulighed for kun at vurdere ansøgere, vi på forhånd ved er interesseret i stillingen. I de tilfælde, hvor vi har et godt kendskab

EUCAP Sahel Mali kunne fejre et års fødselsdag i januar 2016, da FSB team og Udenrigsministeriet besøgte missionen. I selskab med Anders Skovsø Clausen fra Udenrigsministeriet (tv) og Emilie Fity fra FSB team studerer FSB’er Ivan Haagensen den ’fødselsdagsmedalje’, han har fået for sit bidrag til missionens arbejde.

Foto: Anna Cecilie Varnild

både til de krævede kompetencer og en velegnet kandidat, opfordrer vi vedkommende til at søge stillingen, hvilket var tilfældet for alle de tre kandidater, der fornylig blev udvalgt til stillingerne i Mali og Niger,” siger Anna Cecilie Varnild og tilføjer:

”Så snart vi teknisk har fået ændret vores database, vil vi også sende opslag på valgmissioner ud til alle valgobservatører i databasen, så de får samme, lige mulighed for at søge de opslåede stillinger.”

De bedste af de bedste

For at styrke FSB’ernes muligheder for at gøre sig gældende i konkurrencen om missionsstillingerne er det vigtigt, at de er skarpe i både ansøgninger og telefoninterviews. Derfor tilbyder FSB team særlige ansøgnings- og interviewkurser et par gange om året samt løbende coaching for de kandidater, det måtte være relevant for. Desuden udgør processen med

ansøgningsskema, motivation og interview til EU’s civile missioner en stor del af FSB’s introkurser.

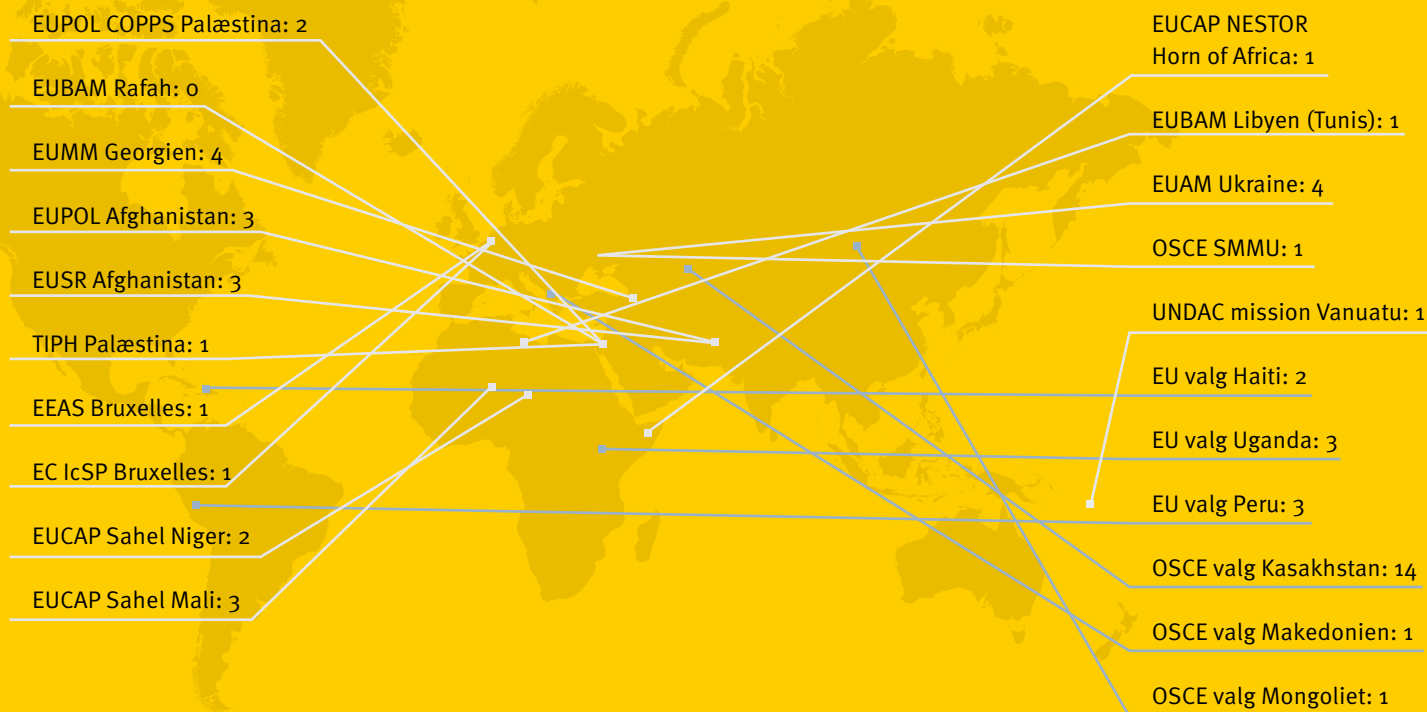
”Fælles for alle stillinger er, at det altid er de bedste af de bedste, der bliver udvalgt. Derfor er det vigtigt for os at udvælge de rette stillinger og kandidater og efterfølgende klæde ansøgerne så godt på som muligt, når de bliver inviteret til en jobsamtale, der altid foregår per telefon med meget kort varsel – nogen gange kun et par dage.”

Til efteråret forventer FSB team atter at besøge et par af EU’s civile CSDP-missioner for at suge læring til sig og yde personalepleje. ■

MEDDELELSER FRA FSB-TEAMET

- FSB team besøger sammen med Udenrigsministeriet EUCAP Sahel Mali i januar og EUCAP Sahel Niger i marts 2016. Læs mere i artiklen i nyhedsbrevet.
- FSB team deltog i EU Focal Point-møde i Bruxelles den 28.-29. januar og i Stockholm den 2.-3. juni 2016.
- FSB team besøgte sammen med Udenrigsministeriet og Rigspolitiet i april 2016 CPCC i Bruxelles, hovedkontoret for de civile udsendelser til CSDP-missioner, for at lære mere om de enkelte missioner og udvælgelsesprocesser.
- Kursus i CAC (Conduct After Capture) og genopfriskningskursus i HEAT (Hostile Environment Awareness Training) blev afholdt i Snekkersten den 9.-11. maj 2016. 22 FSB'ere deltog i HEAT og 27 deltog i CAC, desuden deltog Anna Cecilie Varnild fra FSB team.
- FSB-teamet afholdt den 8. april møde med 'kolleger' fra Norge (NORDEM) og Sverige (Folke Bernadotte Academy), som også er ansvarlige for udsendelse af valgobservatører og eksperter til krisestyringsmissioner. Formålet med mødet var at udveksle erfaringer om arbejdsgange og at skabe et tættere samarbejde og dialog inden for relevante områder.
- FSB team holdt to dages intern workshop den 31. marts-1. april 2016. Her var der fokus på introduktion af alle nyoptagne FSB'ere, drøftelse af strategi, budget og prioritering samt gennemgang og udvikling af interne procedurer og værktøjer for teamets daglige arbejde.
- Der er optaget 20 nye FSB'ere i denne ansøgningsrunde. Velkommen til dem.
- Der blev afholdt FSB introkursus i Snekkersten den 10.-12. juni 2016. Her deltog 21 FSB'ere.

ANTAL UDSENDTE FSB'ERE

FSBnyt, nr. 2 – Juni 2016

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Tlf. 33 92 00 00
um@um.dk
www.um.dk

Abonnement og udsendelse

Elektronisk udsendelse ved NIRAS
fsb-niras@niras.dk
<http://fsb.niras.dk>

Redaktion

Kathrine Schmeichel
ks@kathrineschmeichel.dk
Sine Skov og Anna Cecilie Varnild
fsb-niras@niras.dk
Tania Schimmell,
Udenrigsministeriet (ansv.)
Layout: gipsy graphics

Artikler i FSBnyt er ikke nødvendigvis
i overensstemmelse med
Udenrigsministeriets synspunkter